

ATTI ADOTTATI MINN KORPI STABILITI PER-MEZZ TA' FTEHIMIET INTERNAZZJONALI

It-testi NU/KEE originali biss għandhom effett legali skont il-liġi pubblika internazzjonali. L-istatus u d-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu vverifikati fl-ahhar verżjoni tad-dokument tal-istatus NU/KEE TRANS/WP.29/343, disponibbli fuq:
<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocsts.html>

**Ir-Regolament Nru 131 tal-Kummissjoni Ekonomika għall-Ewropa tan-Nazzjonijiet Uniti (NU/KEE)
— Dispożizzjonijiet uniformi dwar l-approvazzjoni ta' vetturi bil-mutur fir-rigward tas-Sistemi
Avvanzati ta' Bbrejtkjar ta' Emergenza (AEBS)**

Jinkorpora t-test validu kollu sa:

Suppliment 1 tas-serje ta' emendi 01 — Id-data tad-dhul fis-sehh: 13 ta' Frar 2014

KONTENUT

IR-REGOLAMENT

Introduzzjoni (għall-informazzjoni)

1. Kamp ta' applikazzjoni u għan
2. Definizjonijiet
3. Applikazzjoni għall-approvazzjoni
4. Approvazzjoni
5. Speċifikazzjonijiet
6. Proċedura tat-test
7. Modifiki tat-tip ta' vettura u l-estenzjoni għall-approvazzjoni
8. Konformità tal-produzzjoni
9. Penali għal nuqqas ta' konformità tal-produzzjoni
10. Produzzjoni mwaqqfa għalkollox
11. Ismijiet u indirizzi tas-Servizzi Tekniċi responsabbli mit-tweġiq tat-testijiet tal-approvazzjoni, u tal-Awtoritajiet tal-Approvazzjoni tat-Tip
12. Dispożizzjonijiet tranżizzjonali

ANNESI

1. Komunikazzjoni
2. Arranġamenti tal-marki tal-approvazzjoni
3. Twissija u rekwiżiti għall-attivazzjoni tat-test — Valuri ta' suċċess/falliment
4. Rekwiżiti speċjali li għandhom ikunu applikati għall-aspetti ta' sikurezza ta' sistemi kumplessi ta' kontroll elettro-niku tal-vettura

Introduzzjoni (għall-informazzjoni)

L-intenzjoni ta' dan ir-Regolament hija li jstabbilixxi dispożizzjonijiet uniformi għas-sistemi avvanzati ta' bbrekjar ta' emerġenza (AEBS) immuntati fuq vetturi bil-mutur tal-kategoriji M₂, M₃, N₂ u N₃ ⁽¹⁾ li jintużaw primarjament f'kundizzjonijiet ta' awtostrada.

Filwaqt li, b'mod ġenerali, dawk il-kategoriji ta' vetturi se jibbenefikaw mill-immuntar ta' sistemi avvanzati ta' bbrekjar ta' emerġenza, hemm sottogruppi fejn il-benefiċċju huwa pjuttost incert għax huma primarjament użati f'kundizzjonijiet ohra minbarra l-kundizzjonijiet ta' awtostrada (eż. karrozzi xarabank b'passiġġieri bil-wieqfa, jiġifieri l-Klassijiet I, II u A ⁽¹⁾). Irrispettivament mill-benefiċċju, hemm sottogruppi ohrajn fejn l-istallazzjoni tal-AEBS tkun teknikament diffiċli (eż. il-pożizzjoni tas-senser fuq vetturi tal-kategorija G u vetturi bi skop speċjali, eċċ.).

Barra minn hekk, sistemi maħsuba għal vetturi mhux mġhammra b'sospensjoni pneumatika tal-fus ta' wara jirrikjedu l-integrazzjoni ta' teknoloġija avvanzati tas-sensuri li jqisu l-varjazzjoni tal-angolu tat-timjil tal-vettura. Il-Partijiet Kontraenti li jixtiequ japplikaw dan ir-Regolament għal dawn il-vetturi għandhom jipprovdu żmien adegwat għal dan.

Is-sistema għandha tindika awtomatikament il-potenzjal ta' hbit minn quddiem, tipprovdi lis-sewwieq bi twissija u tattiva s-sistema tal-ibbrejkar tal-vettura biex tnaqqas il-veloċità tal-vettura bl-għan li tiġi evitatata jew tittaffa s-severità ta' hbit f'każ li s-sewwieq ma jirrijaġġix għat-twissija.

Is-sistema għandha topera biss f'sitwazzjonijiet tas-sewqan fejn l-ibbrejkar ikun se jevita jew ittaffi s-severità ta' incident, u ma għandha tiegħu l-ebda azzjoni f'sitwazzjonijiet normali tas-sewqan.

Fil-każ ta' hsara fis-sistema, it-thaddim sikur tal-vettura ma għandux jitqiegħed f'perikolu.

Is-sistema għandha tipprovdi bhala minimu twissija bil-hoss jew twissija tattili, li tista' tkun ukoll rallentament qawwi, b'mod li sewwieq distratt jingieb konxju ta' sitwazzjoni kritika.

Matul kwalunkwe azzjoni meħuda mis-sistema (il-fażijiet ta' twissija u ta' bbrejkar ta' emerġenza), is-sewwieq jista', fi kwalunkwe hin permezz ta' azzjoni konxja, eż. b'azzjoni bl-istering jew għafsa tal-acceleratur, jiehu l-kontroll f'idejh u jaqta-kontroll tas-sistema.

Ir-Regolament ma jstax jinkludi l-kundizzjonijiet kollha tat-traffiku u l-karatteristiċi tal-infrastruttura kollha fil-proċess tal-approvazzjoni tat-tip. Il-kundizzjonijiet attwali u l-karatteristiċi fid-dinja reali ma għandhomx jirriżultaw fi twissijiet foloz jew ibbrejkar għalxejn sal-punt li s-sewwieq jithajjar jitfi s-sistema.

1. KAMP TA' APPLIKAZZJONI U GHAN

Dan ir-Regolament japplika għall-approvazzjoni ta' vetturi tal-kategoriji M₂, N₂, M₃ u N₃ ⁽¹⁾ fir-rigward ta' sistema abbord li tevita jew ittaffi s-severità ta' hbit fuq in-naha ta' wara fil-karreggata.

2. DEFINIZZJONIJIET

2.1. "Sistema Avvanzata ta' Bbrejkar ta' Emerġenza (AEBS)" tfisser sistema li tista' tindika awtomatikament sitwazzjoni ta' emerġenza u tattiva s-sistema tal-ibbrejkar tal-vettura biex tnaqqas il-veloċità tal-vettura bl-għan li habta tiġi evitatata jew imtaffija.

2.2. "Tip ta' vettura fir-rigward tas-Sistema Avvanzata ta' Bbrejkar ta' Emerġenza tagħha" tfisser kategorija ta' vetturi li ma jvarjawx f'aspetti essenzjali bħal:

(a) L-isem tal-marka jew il-marka tal-manifattur;

(b) Il-karatteristiċi tal-vettura li jinfluwenzaw b'mod sinifikanti l-prestazzjoni tas-Sistema Avvanzata ta' Bbrejkar ta' Emerġenza;

(c) It-tip u d-disinn tas-Sistema Avvanzata ta' Bbrejkar ta' Emerġenza.

2.3. "Vettura inkwistjoni" tfisser il-vettura li qed tiġi ttestjata.

⁽¹⁾ Kif definit fir-Riżoluzzjoni Konsolidata dwar il-Kostruzzjoni tal-Vetturi (R.E.3), dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, para. 2.

- 2.4. “Mira” tfisser karozza tal-passiġġieri bi produzzjoni ta’ serje ta’ volum għoli tal-kategorija M₁ AA saloon ⁽¹⁾ jew, fil-każ ta’ mira ratba, oġġett li huwa rappreżentattiv ta’ vettura bħal din f’termini tal-karatteristiċi tad-detezzjoni tagħha applikabbli għas-sistema tas-sensur tal-AEBS li qed ikun ittestjat.
- 2.5. “Mira li tiċċaqłaq” tfisser mira li tivvjaġġa b’velocità kostanti fl-istess direzzjoni u fiċ-ċentru tal-istess karregġata li fiha tkun qed tivvjaġġa l-vettura inkwistjoni.
- 2.6. “Mira stazzjonarja” tfisser mira wieqfa li thares fl-istess direzzjoni u li tinsab fiċ-ċentru tal-istess karregġata tal-ivvjaġġar tat-test bħall-vettura inkwistjoni.
- 2.7. “Mira ratba” tfisser mira li ssofri dannu minimu u tikkawża dannu minimu lill-vettura inkwistjoni fil-każ ta’ habta.
- 2.8. “Fażi ta’ twissija ta’ habta” tfisser il-fażi li tippreċedi direttament il-fażi ta’ bbrejkjar ta’ emerġenza, li matulha l-AEBS tavża lis-sewwieq dwar habta minn quddiem potenzjali.
- 2.9. “Fażi ta’ bbrejkjar ta’ emerġenza” tfisser il-fażi li tibda meta l-AEBS tagħti, lis-sistema ta’ bbrejkjar tas-servizz tal-vettura, talba għal ibbrejkjar ekwivalenti għal deċellerazzjoni ta’ mill-anqas 4 m/s².
- 2.10. “Spazju komuni” tfisser zona li fiha jistgħu jintwerew żewġ funzjonijiet tal-informazzjoni jew iktar (eż. simbolu) iżda mhux simultanjamment.
- 2.11. “Awtokontroll” tfisser funzjoni integrata li tikkontrolla għal xi hsara fis-sistema fuq bażi semikontinwa mill-anqas sakemm is-sistema tkun attiva.
- 2.12. “Hin sal-habta (TTC)” tfisser il-valur tal-hin miksub billi tinqasam id-distanza bejn il-vettura inkwistjoni u l-mira bil-velocità relattiva tal-vettura inkwistjoni u l-mira, f’mument wiehed fil-hin.
3. APPLIKAZZJONI GHALL-APPROVAZZJONI
- 3.1. L-applikazzjoni għall-approvazzjoni ta’ tip ta’ vettura fir-rigward tas-Sistema Avanzata ta’ Bbrejkjar ta’ Emerġenza għandha titressaq mill-manifattur tal-vettura jew mir-rappreżentant akkreditat tiegħu.
- 3.2. Hija għandha tkun akkumpanjata minn tliet kopji tad-dokumenti msemmija hawn taht:
- 3.2.1. Deskrizzjoni tat-tip tal-vettura fir-rigward tal-oġġetti msemmija fil-paragrafu 2.2, flimkien ma pakkett ta’ dokumentazzjoni li jagħti aċċess għad-disinn bażiku tal-AEBS u l-mezzi li bihom hija konnessa ma’ sistemi oħrajn tal-vettura jew li permezz tagħhom tikkontrolla direttament lill-varjabbli tal-output. In-numri u/jew is-simboli li jidentifikaw it-tip ta’ vettura għandhom jiġu speċifikati.
- 3.3. Vettura li tirrappreżenta t-tip ta’ vettura li għandha tiġi approvata għandha titressaq quddiem is-Servizz Tekniku li jkun qed iwettaq it-testijiet tal-approvazzjoni.
4. APPROVAZZJONI
- 4.1. Jekk it-tip tal-vettura mressqa għall-approvazzjoni skont dan ir-Regolament jissodisfa r-rekwiżiti tal-paragrafu 5 hawn taht, għandha tinghata l-approvazzjoni għal dik it-tip ta’ vettura.
- 4.2. Għal kull tip approvat għandu jkun assenjat numru tal-approvazzjoni; l-ewwel żewġ numri tiegħu (bħalissa 01, li jikkorrispondu għas-serje ta’ emendi 01) għandhom jindikaw is-serje ta’ emendi li jinkorporaw l-aktar emendi tekniċi ewlenija reċenti li saru lir-Regolament fi żmien il-hruġ tal-approvazzjoni. L-istess Parti Kontraenti ma għandhiex tassinja l-istess numru lill-istess tip ta’ vettura mghammra b’tip ieħor ta’ AEBS, jew lil tip ieħor ta’ vettura.
- 4.3. Għandha tintbagħat notifika ta’ approvazzjoni jew ta’ ċaħda ta’ approvazzjoni skont dan ir-Regolament lill-Partijiet ikkonċernati għall-Ftehim li japplikaw dan ir-Regolament permezz ta’ formola li tikkonforma mal-mudell fl-Anness 1 u d-dokumentazzjoni mogħtija mill-applikant f’format mhux ikbar mid-daqs A4 (210 × 297 mm) jew mitni għal dak il-format u fuq skala xierqa jew f’ghamla elettronika.

⁽¹⁾ Kif definit fir-Riżoluzzjoni Konsolidata dwar il-Kostruzzjoni tal-Vetturi (R.E.3), dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, para. 2.

- 4.4. Ma' kull vettura li tikkonforma ma' tip ta' vettura approvat skont dan ir-Regolament, ghandha titwahhal, b'mod li jidher u f'post li huwa faċilment aċċessibbli li jiġi speċifikat fuq il-formola tal-approvazzjoni, marka ta' approvazzjoni internazzjonali li tikkonforma mal-mudell li hemm spjegata fl-Anness 2 u li tikkonsisti minn:
- 4.4.1. Ċirku madwar l-ittra "E" segwit min-numru li jiddistingwi l-pajjiż li ta l-approvazzjoni ⁽¹⁾;
- 4.4.2. In-numru ta' dan ir-Regolament, segwit mill-ittra "R", sing u n-numru tal-approvazzjoni, fuq il-lemin taċ-ċirku kif preskritt fil-paragrafu 4.4.1 ta' hawn fuq.
- 4.5. Jekk il-vettura tkun konformi ma' tip ta' vettura approvata, taht wiehed jew aktar Regolamenti ohra annessi ma' dan il-Ftehim, fil-pajjiż li jkun hareġ l-approvazzjoni skont dan ir-Regolament, is-simbolu msemmi fil-paragrafu 4.4.1 ta' hawn fuq ma ghandux ghalfejn jittenna; f'dan il-każ, ir-Regolament u n-numri tal-approvazzjoni u s-simboli addizzjonali ghandhom jitqiegħdu f'kolonni wieqfa fuq in-naħa tal-lemin tas-simbolu li hemm preskritt fil-paragrafu 4.4.1 ta' hawn fuq.
- 4.6. Il-marka tal-approvazzjoni ghandha tkun tista' tingara b'mod ċar u ghandha tkun indelibbli.
- 4.7. Il-marka tal-approvazzjoni ghandha titqiegħed qrib ta' jew fuq it-tabella tad-dejta tal-vettura.
5. SPEĊIFIKAZZJONIJIET
- 5.1. Ġenerali
- 5.1.1. Kull vettura mgħammra b'AEBS konformi mad-definizzjoni tal-paragrafu 2.1 ta' hawn fuq ghandha tissodisfa r-rekwiziti tal-prestazzjoni stabbiliti fil-paragrafi 5.1 sa 5.6.2 ta' dan ir-Regolament u ghandha tkun mgħammra b'funzjoni ta' bbrejkjar anti-lock skont ir-rekwiziti tal-prestazzjoni tal-Anness 13 tar-Regolament Nru 13.
- 5.1.2. L-effikaċja tal-AEBS m'għandhiex tkun affettwata b'mod negattiv minn kampijiet manjetiċi jew tal-elettriku. Dan għandu jintwera permezz ta' konformità mar-Regolament Nru 10, is-Serje ta' emendi 03 tar-Regolament.
- 5.1.3. Il-konformità mal-aspetti ta' sikurezza ta' sistemi kunplessi ta' kontroll elettroniku ghandha tintwera billi jiġu ssodisfati r-rekwiziti tal-Anness 4.
- 5.2. Rekwiziti tal-prestazzjoni
- 5.2.1. Is-sistema ghandha ttiprovdi lis-sewwieq bi twissija jew twissijiet xierqa kif jidher hawn taht:
- 5.2.1.1. Twissija ta' habta meta l-AEBS tkun innutat possibbiltà ta' habta ma' vettura li tkun qiegħda quddiem tal-kategorija M, N jew O fl-istess karreġgata li tkun qed tivjaġġa b'veloċità aktar bil-mod, tkun waqfet kompletament jew tkun stazzjonarja li ma tkunx giet identifikata li qed tiċċaqlaq. It-twissija ghandha tkun kif speċifikat fil-paragrafu 5.5.1 ta' hawn fuq.
- 5.2.1.2. Twissija ta' hsara meta jkun hemm hsara fl-AEBS li tipprevjeni li jiġu ssodisfati r-rekwiziti ta' dan ir-Regolament. It-twissija ghandha tkun kif speċifikat fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn taht.
- 5.2.1.2.1. M'għandux ikun hemm intervall ta' hin twil bejn kull awtokontroll mill-AEBS, u sussegwentement, m'għandux ikun hemm dewmien biżżejjed biex jinxtegħel is-sinjali ta' twissija, fil-każ ta' hsara li tista' tkun innutata b'mezz elettriku.
- 5.2.1.3. Ghandha tingħata twissija ta' diżattivazzjoni, jekk il-vettura hija mgħammra b'mezzi sabiex l-AEBS tkun diżattivata b'mod manwali, meta s-sistema tkun diżattivata. Dan għandu jkun kif speċifikat fil-paragrafu 5.4.2 ta' hawn taht.
- 5.2.2. Wara t-twissija (twissijiet) li hemm referenza għalihom fil-paragrafu 5.2.1.1 ta' hawn fuq, u skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi minn 5.3.1 sa 5.3.3 ta' hawn taht, għandu jkun hemm fażi ta' bbrejkjar ta' emergenza bl-iskop li titnaqqas b'mod sinifikanti l-veloċità tal-vettura inkwistjoni. Dan għandu jkun ittestjat skont il-paragrafi 6.4 u 6.5 ta' dan ir-Regolament.

⁽¹⁾ In-numri li jiddistingwu l-Partijiet Kontraenti għall-Ftehim tal-1958 huma riprodotti fl-Anness 3 għar-Riżoluzzjoni Konsolidata dwar il-Kostruzzjoni tal-Vetturi (R.E.3), dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3 — www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html

- 5.2.3. Is-sistema għandha tkun attiva mill-anqas fil-firxa tal-velocità tal-vettura ta' 15 km/h sal-velocità massima tad-disinn tal-vettura, u għal kull kundizzjoni tat-tagħbija tal-vettura, sakemm din ma tkunx diżattivata manwalment skont il-paragrafu 5.4 ta' hawn taht.
- 5.2.4. Is-sistema għandha tkun iddisinjata biex timminimizza l-holqien ta' sinjali ta' twissija ta' habta u biex tevita bbrejkjar awtonomu f'sitwazzjonijiet fejn is-sewwieq ma jagħrafx habta bil-quddiem imminenti. Dan għandu jintwera skont il-paragrafu 6.8 ta' dan ir-Regolament.
- 5.3. Interruzzjoni mis-sewwieq
- 5.3.1. L-AEBS tista' tipprovdi l-mezzi lis-sewwieq biex jinterrompi l-fażi tat-twissija ta' habta. Madankollu, meta tintuża sistema ta' bbrejkjar tal-vettura sabiex tingħata twissija tattili, is-sistema għandha tipprovdi lis-sewwieq b'mezz biex ikun jista' jinterrompi t-twissija tal-ibbrejkjar.
- 5.3.2. L-AEBS għandha tipprovdi l-mezz għas-sewwieq biex jinterrompi l-fażi ta' bbrejkjar ta' emerġenza.
- 5.3.3. Fiz-żewġ każijiet ta' hawn fuq, din l-interruzzjoni tista' tinbeda minn kwalunkwe azzjoni pożittiva (pereżempju kick-down, bl-operazzjoni tal-kontroll tal-indikatur tad-direzzjoni) li tindika li s-sewwieq huwa konxju mis-sitwazzjoni ta' emerġenza. Il-manifattur tal-vettura għandu jipprovdi lista ta' dawn l-azzjonijiet pożittivi lis-servizz tekniku fi kwalunkwe hin tal-approvazzjoni tat-tip u din għandha tinhemeż mar-rapport tat-test.
- 5.4. Meta vettura hija mgħammra b'mezz biex tkun diżattivata l-funzjoni tal-AEBS, għandhom japplikaw il-kundizzjonijiet li ġejjin kif suppost:
- 5.4.1. Il-funzjoni AEBS għandha terġa' tkun attivata awtomatikament mal-bidu ta' kull ciklu ta' ignixin ġdid.
- 5.4.2. Sinjal ottiku kostanti ta' twissija għandu jinforma lis-sewwieq li l-funzjoni AEBS tkun ġiet diżattivata. Is-sinjal ta' twissija isfar speċifikat fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn taht jista' jintuża għal dan l-ghan.
- 5.5. Indikazzjoni ta' twissija
- 5.5.1. It-twissija ta' habta li hemm referenza għaliha fil-paragrafu 5.2.1.1 ta' hawn fuq għandha tingħata b'mill-anqas żewġ modalitajiet magħzula bejn dik akustika, tattili jew ottika.
- Il-hin tas-sinjali ta' twissija għandu jkun tali li dawn għandhom jipprovdu l-possibbiltà lis-sewwieq biex jirreaġixxi għar-riskju ta' habta u jiehu kontroll tas-sitwazzjoni, u għandu jevita wkoll li jkun ta' xkiel għas-sewwieq minhabba twissijiet li jingħataw kmieni ż-żejjed jew spiss wisq. Dan għandu jkun ittestjat skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 6.4.2 u 6.5.2 ta' dan ir-Regolament.
- 5.5.2. Deskrizzjoni tal-indikazzjoni tat-twissija u s-sekwenza li fiha jiġu ppreżentati s-sinjali tat-twissija tal-habta lis-sewwieq għandhom jingħataw mill-manifattur tal-vettura fil-hin tal-approvazzjoni tat-tip u jiġu rreġistrati fir-rapport tat-test.
- 5.5.3. Fejn jintuża mezz ottiku bħala parti mit-twissija tal-habta, is-sinjal ottiku jista' jkun it-teptip tas-sinjal ta' twissija ta' hsara kif speċifikat fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn taht.
- 5.5.4. It-twissija ta' hsara li hemm referenza għaliha fil-paragrafu 5.2.1.2 ta' hawn fuq għandha tkun sinjal ta' twissija ottiku isfar kostanti.
- 5.5.5. Kull sinjal ta' twissija ottiku tal-AEBS għandu jiġi attivat jew meta jinxteghel is-swiċċ tal-ignixin (jistartja) għall-pożizzjoni "on" (jahdem) jew meta s-swiċċ tal-ignixin (jistartja) ikun f'pożizzjoni bejn "on" (jahdem) u "start" li hija dezinjata mill-manifattur bħala pożizzjoni ta' kontroll (sistema inizjali (power-on)). Dan ir-reqwiżit ma japplikax għal sinjali ta' twissija li jintwerew fi spazju komuni.
- 5.5.6. Is-sinjali ta' twissija ottika għandhom ikunu viżibbli, anki matul il-ġurnata; il-kondizzjoni sodisfacenti tas-sinjali trid tkun verifikabbli faċilment mis-sewwieq minn fuq is-sedil tiegħu.
- 5.5.7. Meta s-sewwieq jingħata sinjal ottiku ta' twissija li jindika li l-AEBS temporanjament mhijiex disponibbli, pereżempju minhabba kundizzjonijiet hżiena tat-temp, is-sinjal għandu jkun kostanti u ta' kulur isfar. Is-sinjal ta' twissija speċifikat fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn fuq jista' jintuża għal dan l-ghan.

- 5.6. Dispożizzjonijiet għall-ispezzjoni teknika perijodika
- 5.6.1. Waqt spezzjoni teknika perijodika għandu jkun possibbli li wiehed jikkonferma l-istatus ta' thaddim korrett tal-AEBS permezz ta' osservazzjoni viżiva tal-istatus tas-sinjali ta' twissija ta' hsara, wara "power-ON" u kwalunkwe kontroll tal-bozza.
- Fil-każ li s-sinjali tat-twissija ta' hsara jkun fi spazju komuni, dan l-ispazju komuni għandu jkun osservat li jkun funzjonali qabel ma jsir il-kontroll tal-istatus tas-sinjali tat-twissija ta' hsara.
- 5.6.2. Fil-hin tal-approvazzjoni tat-tip, għandu jkun muri b'mod kunfidenzjali l-mezz ta' protezzjoni kontra modifika sempliċi mhux awtorizzata tat-thaddim tas-sinjali ta' twissija ta' hsara magħżul mill-manifattur.
- Min-naħa l-oħra, dan ir-rekwiżit ta' protezzjoni huwa ssodisfat meta jkun disponibbli mezz sekondarju għall-kontroll tal-istatus ta' thaddim korrett tal-AEBS.
6. PROCEDURA TAT-TEST
- 6.1. Il-kundizzjonijiet tat-test
- 6.1.1. It-test għandu jitwettaq fuq superfiċje lixxa u zotta tal-asfalt jew tal-konkrit li tagħti adeżjoni tajba.
- 6.1.2. It-temperatura tal-ambjent għandha tkun bejn 0 °C u 45 °C.
- 6.1.3. Il-firxa ta' viżibbiltà orizzontali għandha tippermetti li l-mira tkun osservata matul it-test kollu.
- 6.1.4. It-testijiet għandhom jitwettqu meta ma jkunx hemm rih li jista' jaffettwa r-riżultati.
- 6.2. Il-kundizzjonijiet tal-vettura
- 6.2.1. Il-piż tat-test
- Il-vettura għandha tkun ittestjata f'kundizzjoni ta' tagħbija kif miftiehem bejn il-manifattur u s-Servizz Tekniku. M'għandha ssir l-ebda alterazzjoni ladarba tkun inbdiet il-proċedura tat-test.
- 6.3. Il-miri tat-test
- 6.3.1. Il-mira użata għat-testijiet għandha tkun karozza tal-passiġġieri regolari ta' produzzjoni ta' serje ta' volum għoli tal-kategorija M₁ AA saloon, jew inkella rappreżentazzjoni "mira ratba" ("soft target") ta' din il-vettura f'termini tal-karatteristiċi tal-identifikazzjoni tagħha applikabbli għas-sistema tas-sensur tal-AEBS li qed jiġi ttestjat ⁽¹⁾.
- 6.3.2. Dettalji li jippermettu li l-mira jew miri li jridu jiġu identifikati u riprodotti speċifikament għandhom ikunu rreġistrati fid-dokumentazzjoni tal-approvazzjoni tat-tip tal-vetturi.
- 6.4. Test tat-twissija u attivazzjoni b'mira stazzjonarja
- 6.4.1. Il-vettura inkwistjoni għandha tersaq lejn il-mira stazzjonarja f'linja dritta għal mill-anqas żewġ sekondi qabel il-parti funzjonali tat-test, b'vettura inkwistjoni li jkollha mira 'l barra mil-linja ċentrali ta' mhux aktar minn 0,5 m.
- Il-parti funzjonali tat-test għandha tibda meta l-vettura inkwistjoni tkun qed tivjaġġa b'veloċità ta' 80 ± 2 km/h u tkun mill-anqas f'distanza ta' 120 m mill-mira.
- Mill-bidu tal-parti funzjonali sal-punt tal-habta m'għandu jkun hemm l-ebda aġġustament lil ebda kontroll tal-vettura inkwistjoni mis-sewwieq, minbarra aġġustamenti żgħir fil-kontroll tal-istering bhala kontroll kontra xi ċaqliq.
- 6.4.2. Il-hin għall-modalitajiet tat-twissija tal-habta li hemm referenza għalih fil-paragrafu 5.5.1 ta' hawn fuq għandu jikkonforma ma' dan li ġej:
- 6.4.2.1. Tal-inqas modalità ta' twissija wahda għandha tiġi pprovduta mhux aktar tard minn kif inhu speċifikat fit-Tabella I, Kolonna B tal-Anness 3.
- Fil-każ tal-vetturi msemmija fit-Tabella I, ir-ringiela 1 tal-Anness 3, it-twissija għandha tkun tattili jew akustika.
- Fil-każ tal-vetturi msemmija fit-Tabella I, ir-ringiela 2 tal-Anness 3, it-twissija għandha tkun ottika jew akustika.

(¹) Il-karatteristiċi tal-identifikazzjoni tal-mira ratba għandhom ikunu maqbula bejn is-Servizz Tekniku u l-manifattur tal-vettura bhala ekwivalenti għal karozza tal-passiġġieri tal-kategorija M₁ AA saloon.

- 6.4.2.2. Tal-inqas żewġ modalitajiet ta' twissija għandhom jiġu pprovduti mhux aktar tard minn kif inhu speċifikat fit-Tabella I, Kolonna C tal-Anness 3.
- 6.4.2.3. Kull tnaqqis fil-veloċità matul il-fażi ta' twissija m'għandux jeċċedi jew il-15-il km/h jew it-30 % tat-tnaqqis totali fil-veloċità tal-vettura inkwistjoni, skont dak li huwa l-ogħla.
- 6.4.3. Il-fażi ta' twissija ta' habta għandha tkun segwita mill-fażi tal-ibbrejkjar ta' emerġenza.
- 6.4.4. It-tnaqqis totali fil-veloċità tal-vettura inkwistjoni fil-hin tal-impatt mal-mira stazzjonarja għandu jkun mhux anqas mill-valur speċifikat fit-Tabella I, kolonna D tal-Anness 3.
- 6.4.5. Il-fażi ta' bbrejkjar ta' emerġenza m'għandhiex tibda qabel TTC ugwali għal jew anqas minn 3,0 sekondi.
- Il-konformità għandha tkun verifikata jew permezz tal-kejl attwali matul it-test jew bl-użu ta' dokumentazzjoni pprovduta mill-manifattur tal-vettura, kif miftiehem bejn is-Servizz Tekniku u l-manifattur tal-vettura.
- 6.5. Test ta' twissija u attivazzjoni b'mira li tiċċaqlaq
- 6.5.1. Il-vettura inkwistjoni u l-mira li tiċċaqlaq għandhom jivjaġġaw flinja dritta, fl-istess direzzjoni, għal mill-anqas żewġ sekondi qabel il-parti funzjonali tat-test, b'vettura inkwistjoni li jkollha mira 'l barra mil-linja ċentrali ta' mhux aktar minn 0,5 m.
- Il-parti funzjonali tat-test għandha tibda bil-vettura inkwistjoni miexja b'veloċità ta' 80 ± 2 km/h, bil-mira miexja bil-veloċità tal-valur speċifikat fit-Tabella I, kolonna H tal-Anness 3, u distanza li tifridhom ta' tal-anqas 120 m bejniethom.
- Mill-bidu tal-parti funzjonali tat-test sakemm il-vettura inkwistjoni tilhaq veloċità ugwali għal dik tal-mira m'għandu jkun hemm l-ebda aġġustament lil kwalunkwe kontroll tal-vettura inkwistjoni mis-sewwieq min-barra aġġustamenti zghar fil-kontroll tal-istering bhala kontroll kontra xi ċaqliq
- 6.5.2. Il-hin għall-modalitajiet tat-twissija tal-habta li hemm referenza għalih fil-paragrafu 5.5.1 ta' hawn fuq għandu jikkonforma ma' dan li ġej:
- 6.5.2.1. Tal-inqas modalità ta' twissija wahda tattili jew akustika għandha tiġi pprovduta mhux aktar tard minn kif inhu speċifikat fit-Tabella I, Kolonna E tal-Anness 3.
- 6.5.2.2. Tal-inqas żewġ modalitajiet ta' twissija għandhom jiġu pprovduti mhux aktar tard minn kif inhu speċifikat fit-Tabella I, Kolonna F tal-Anness 3.
- 6.5.2.3. Kull tnaqqis fil-veloċità matul il-fażi ta' twissija m'għandux jeċċedi jew il-15-il km/h jew 30 % tat-tnaqqis totali fil-veloċità tal-vettura inkwistjoni, skont dak li huwa l-ogħla.
- 6.5.3. Il-fażi ta' bbrejkjar ta' emerġenza għandha twassal biex il-vettura inkwistjoni ma tolgotx il-mira li tiċċaqlaq.
- 6.5.4. Il-fażi ta' bbrejkjar ta' emerġenza m'għandhiex tibda qabel TTC ugwali għal jew anqas minn 3,0 sekondi.
- Il-konformità għandha tkun verifikata jew permezz tal-kejl attwali matul it-test jew bl-użu ta' dokumentazzjoni pprovduta mill-manifattur tal-vettura, kif miftiehem bejn is-Servizz Tekniku u l-manifattur tal-vettura.
- 6.6. It-test ta' detezzjoni tal-hsara
- 6.6.1. Aghmel simulazzjoni tal-hsara elettrika, pereżempju billi tneħhi s-sors tal-enerġija lil kull komponent tal-AEBS jew billi tneħhi kull konnessjoni elettrika bejn il-komponenti tal-AEBS. Meta ssir simulazzjoni ta' hsara tal-AEBS, la l-konnessjonijiet elettrici għas-sinjal ta' twissija tas-sewwieq li hemm referenza għalihom fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn fuq u lanqas il-kontroll ta' diżattivazzjoni manwali fakultattiv tal-AEBS li hemm referenza għalih fil-paragrafu 5.4 m'għandhom ikunu skonnettjati.
- 6.6.2. Is-sinjal ta' twissija ta' hsara li hemm referenza għalih fil-paragrafu 5.5.4 ta' hawn fuq għandu jkun attiv u jibqa' attiv mhux aktar tard minn 10 sekondi wara li l-vettura tkun instaġet f'veloċità akbar minn 15 km/h u jerga' jiġi attiv mill-ġdid immedjament wara ciklu ta' ignition "off" ignition "on" bil-vettura stazzjonarja sakemm tibqa' teżisti l-hsara simulata.

- 6.7. It-test tad-dizattivazzjoni
- 6.7.1. Għal vetturi mgħammra b'mezzi ta' dizattivazzjoni tal-AEBS, dawwar is-swiċċ tal-ignixin (start) lejn il-pożizzjoni "on" (hidma) u ddisattivazzjoni tal-AEBS. Is-sinjali ta' twissija msemmi fil-paragrafu 5.4.2 ta' hawn fuq għandu jkun attiv. Dawwar is-swiċċ tal-ignixin (start) lejn il-pożizzjoni "off". Għal darb'ohra, dawwar is-swiċċ tal-ignixin (start) lejn il-pożizzjoni "on" (hidma) u vverifika li s-sinjali ta' twissija li kien attiv qabel mhux attiv mill-ġdid, li jindika li l-AEBS jkun reġa' ġie attiv kif speċifikat fil-paragrafu 5.4.1 ta' hawn fuq. Jekk is-sistema ta' startjar hija attivata permezz ta' "čavetta", dan ir-rekwiżit għandu jkun issodisfat mingħajr ma titneħħa čavetta.
- 6.8. It-test ta' reazzjoni falza
- 6.8.1. Żewġ vetturi stazzjonarji, tal-kategorija M₁ AA saloon, għandhom jitpoġġew:
- (a) B'tali mod li jharsu fl-istess direzzjoni ta' vjaġġar bhall-vettura inkwistjoni,
- (b) B'distanza ta' 4,5 m bejniethom (!),
- (c) Bil-parti ta' wara ta' kull vettura allinjata mal-ohra.
- 6.8.2. Il-vettura inkwistjoni għandha tivjaġġa għal distanza ta' mill-anqas 60 m, b'veoċità kostanti ta' 50 ± 2 km/h biex tgħaddi ċentralment bejn iż-żewġ vetturi stazzjonarji.
- Matul it-test m'għandu jkun hemm l-ebda aġġustament ta' xi kontroll tal-vettura inkwistjoni, hlief xi aġġustamenti żgħar tal-istering bhala azzjoni kontra č-čaqliq
- 6.8.3. L-AEBS m'għandhiex tipprovdi twissija ta' habta u m'għandhiex tibda l-fażi tal-ibbrejkjar ta' emergenza.
7. MODIFIKA TAT-TIP TA' VETTURA U L-ESTENZJONI GHALL-APPROVAZZJONI
- 7.1. Kull modifika tat-tip ta' vettura kif iddefinit fil-paragrafu 2.2 ta' hawn fuq, għandha tkun innotifikata lill-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip li approvat it-tip ta' vettura. L-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip imbagħad tista' jew:
- 7.1.1. Tikkunsidra li l-modifika li saru ma għandhomx effett negattiv fuq il-kundizzjonijiet għall-ghotja tal-approvazzjoni u jagħtu estenzjoni tal-approvazzjoni;
- 7.1.2. Tikkunsidra li l-modifika li saru jaffettwaw il-kundizzjonijiet għall-ghotja tal-approvazzjoni u jitolbu li jsiru iżjed testijiet jew kontrolli qabel ma jagħtu l-estenzjoni tal-approvazzjoni.
- 7.2. Il-konferma jew ir-rifjut tal-approvazzjoni, li jispeċifikaw it-tibdiliet, għandhom ikunu ikkomunikati lill-Partijiet Kontraenti għall-Ftehim li japplikaw dan ir-Regolament permezz tal-proċedura indikata fil-paragrafu 4.3 ta' hawn fuq.
- 7.3. L-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip għandha tinforma lill-Partijiet Kontraenti ohrajn bl-estenzjoni permezz tal-formola ta' komunikazzjoni li tidher fl-Anness 1 għal dan ir-Regolament. Għandha tassenja numru serjali lil kull estenzjoni li jkun magħruf bhala n-numru tal-estenzjoni.
8. KONFORMITÀ TAL-PRODUZZJONI
- 8.1. Il-proċeduri relatati mal-konformità tal-produzzjoni għandhom ikunu konformi mad-dispożizzjonijiet ġenerali ddefiniti fl-Appendiċi 2 tal-Ftehim (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2), u jissodisfaw il-kundizzjonijiet li ġejjin:
- 8.2. Kull vettura approvata skont dan ir-Regolament għandha tkun immanifatturata b'mod li tikkonforma mat-tip approvat billi tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 5 ta' hawn fuq;
- 8.3. L-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip li tkun tat l-approvazzjoni tista' fi kwalunkwe hin tivverifika l-metodi ta' kontroll tal-konformità applikabbli għal kull unità tal-produzzjoni. Il-frekwenza normali ta' dawn il-verifiki għandha tkun ta' darba kull sentejn.

(!) Il-punt ta' referenza ta' kull vettura stazzjonarja biex tkun stabbilita d-distanza bejn żewġ vetturi stazzjonarji, għandu jkun determinat skont ISO 612-1978.

9. PENALI GHAL NUQQAS TA' KONFORMITÀ TAL-PRODUZZJONI

9.1. L-approvazzjoni mogħtija fir-rigward ta' tip ta' vettura skont dan ir-Regolament tista' tiġi rritrata jekk ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 8 ta' hawn fuq ma jiġux osservati.

9.2. Jekk Parti Kontraenti tirtira l-approvazzjoni li kienet tat qabel, għandha minnufih tavża b'dan lill-Partijiet Kontraenti l-oħra li qed japplikaw dan ir-Regolament permezz ta' formola ta' komunikazzjoni konformi mal-mudell fl-Anness 1 għal dan ir-Regolament.

10. PRODUZZJONI MWAQQFA GHALKOLLOX

Jekk id-detentur ta' approvazzjoni jieqaf b'mod permanenti mill-manifattura ta' tip ta' vettura approvat skont dan ir-Regolament, għandu jinforma b'dan lill-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip, li min-naħa tagħha għandha tinnotifika minnufih lill-Partijiet Kontraenti l-oħra għall-Ftehim li qegħdin japplikaw dan ir-Regolament, permezz ta' formola ta' komunikazzjoni li tikkonforma mal-mudell fl-Anness 1 għal dan ir-Regolament.

11. ISMIJJET U INDIRIZZI TAS-SERVIZZI TEKNIĊI RESPONSABBLI MIT-TWETTIQ TAT-TESTIJET TAL-APPROVAZZJONI, U TAL-AWTORITAJIET TAL-APPROVAZZJONI TAT-TIP

Il-Partijiet Kontraenti għall-Ftehim, li japplikaw dan ir-Regolament, għandhom jikkomunikaw lis-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti l-ismijiet u l-indirizzi tas-Servizzi Tekniċi responsabbli mit-twettiq tat-testijiet tal-approvazzjoni, u tal-Awtoritajiet tal-Approvazzjoni tat-Tip li taw l-approvazzjoni u fejn għandhom jintbagħtu l-formoli li jiċcertifikaw l-approvazzjoni jew l-estensjoni jew ir-rifjut jew l-irtirar tal-approvazzjoni.

12. DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻITORJI

12.1. Sa mid-data uffiċjali tad-dhul fis-seħh tas-serje ta' emendi 01, l-ebda Parti Kontraenti li tapplika is-serje ta' emendi 01 għal dan ir-Regolament, ma għandha tirrifjuta li tagħti l-approvazzjonijiet tat-tip skont is-serje ta' emendi 01 ta' dan ir-Regolament.

12.2. Mid-dhul fis-seħh tas-serje ta' emendi 01 għal dan ir-Regolament, il-Partijiet Kontraenti li japplikaw dan ir-Regolament jistgħu jkomplu jagħtu approvazzjonijiet tat-tip u estensjonijiet ta' approvazzjonijiet tat-tip lis-serje ta' emendi 00 għal dan ir-Regolament.

Skont l-Artikolu 12 tal-Ftehim tal-1958, is-serje ta' emendi 00 tista' tintuża bhala alternattiva għas-serje 01. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lis-Segretarjat Ġenerali dwar liema alternattiva japplikaw. Finnuqqas ta' notifika tal-Partijiet Kontraenti lis-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, il-Partijiet Kontraenti jiġu kkunsidrati li applikaw is-serje 01.

12.3. Mid-dhul fis-seħh tas-serje ta' emendi 01, l-ebda Parti Kontraenti li tapplika dan ir-Regolament m'għandha tirrifjuta approvazzjoni nazzjonali jew reġjonali dwar it-tip għal tip ta' vettura approvata fis-serje ta' emendi 01 għal dan ir-Regolament.

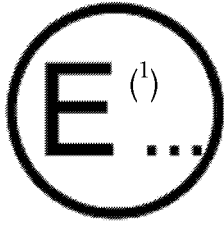
12.4. Sal-1 ta' Novembru 2016, l-ebda Parti Kontraenti li tapplika dan ir-Regolament m'għandha tirrifjuta approvazzjoni tat-tip nazzjonali jew reġjonali ta' tip ta' vettura approvat skont is-serje ta' emendi 00 għal dan ir-Regolament.

12.5. Mill-1 ta' Novembru 2016, il-Partijiet Kontraenti li japplikaw is-serje ta' emendi 01 għal dan ir-Regolament mhumiex obbligati li jaċċettaw, għall-iskop ta' approvazzjoni tat-tip nazzjonali jew reġjonali, tip ta' vettura approvata skont is-serje ta' emendi 00 għal dan ir-Regolament.

ANNEX 1

KOMUNKAZZJONI

(maħruġa minn: A4 (210 × 297 mm))

maħruġa minn: Isem l-amministrazzjoni

.....

.....

.....

Dwar ⁽²⁾: Approvazzjoni mogħtija
 Approvazzjoni estiża
 Approvazzjoni rifjutata
 Approvazzjoni rtirata
 Produzzjoni mwaqqfa għalkollox

ta' tip ta' vettura fir-rigward ta' sistema avvanzata ta' bbrejkjar ta' emerġenza skont ir-Regolament Nru 131

Nru tal-Approvazzjoni: ..... Nru tal-estensjoni .....

1. Marka kummerċjali: .....
2. Tip u isem/ismijiet kummerċjali: .....
3. Isem u indirizz tal-manifattur: .....
4. Jekk jgħodd, l-isem u l-indirizz tar-rappreżentant tal-fabbrikant: .....
5. Deskrizzjoni qasira tal-vettura: .....
6. Dejta li tippermetti l-identifikazzjoni tat-tip ta' AEBS: .....
7. Id-data li fiha l-vettura tressqet għall-approvazzjoni tal-KEE: .....
8. Is-Servizz Tekniku li qed iwettaq it-testijiet tal-approvazzjoni: .....
9. Data tar-rapport maħruġ minn dak is-Servizz: .....
10. In-numru tar-rapport maħruġ minn dak is-Servizz: .....
11. L-approvazzjoni fir-rigward tal-AEBS hija mogħtija/rifjutata ⁽²⁾: .....
12. Post: .....
13. Data: .....
14. Firma: .....
15. Annessi ma' din il-komunikazzjoni hemm id-dokumenti li ġejjin, li għandhom fuqhom in-numru tal-approvazzjoni indikat iktar 'il fuq:
  - Lista ta' azzjonijiet pożittivi li jippermettu lis-sewwieq biex jinterrompi l-fażi tal-ibbrejkjar .....
  - Deskrizzjoni tal-istrategġja ta' twissija tal-AEBS .....
  - Detalji li jippermettu li jkunu identifikati speċifikament il-miri .....
16. Kwalunkwe rimarka: .....

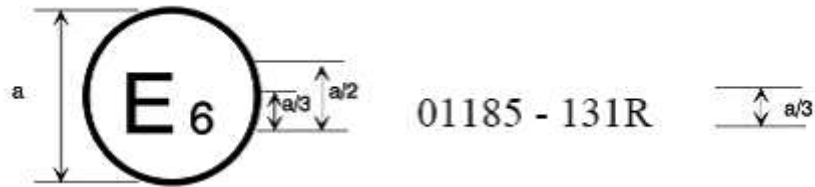
⁽¹⁾ In-numru li jiddistingwi l-pajjiż li jkun ta' estenda/irrifjuta/irtira approvazzjoni (ara d-dispożizzjonijiet ta' approvazzjoni fir-Regolament).

⁽²⁾ Hassar fejn ma japplikax.

ANNEX 2

ARRANĠAMENTI TAL-MARKI TAL-APPROVAZZJONI

(Ara l-paragrafi 4.4 sa 4.4.2 ta' dan ir-Regolament)

$a = 8 \text{ mm}$ minimu

Il-marka tal-approvazzjoni ta' hawn fuq imwajhla ma' vettura turi li t-tip ta' vettura konċernat, rigward il-firxa viżiva 'l quddiem tas-sewwieq ġie approvat fil-Belġju (E 6) fir-rigward tas-Sistemi Avanzati ta' Brrejkjar ta' Emergenza skont ir-Regolament Nru 131. L-ewwel żewġ ċifri tan-numru tal-approvazzjoni jindikaw li l-approvazzjoni nġhatat skont ir-rekwiżiti tas-serje ta' emendi 01 għar-Regolament Nru 131.

TWISSIJA U REKWIZITI GHALL-ATTIVAZZJONI TAT-TEST — VALURI TA' SUĊĊESS/FALLIMENT

A	B	C	D	E	F	G	H	Ringiela
	Mira stazzjonarja			Mira li tiċċaqlaq				
	Il-hin tal-modalitajiet ta' twissija		Tnaqqis tal-velocità (paragrafu ta' referenza 6.4.4)	Il-hin tal-modalitajiet ta' twissija		Tnaqqis tal-velocità (paragrafu ta' referenza 6.5.3)	Velocità tal-mira (paragrafu ta' referenza 6.5.1)	
	Mill-anqas 1 (paragrafu ta' referenza 6.4.2.1)	Mill-anqas 2 (paragrafu ta' referenza 6.4.2.2)		Mill-anqas 1 (paragrafu ta' referenza 6.5.2.1)	Mill-anqas 2 (paragrafu ta' referenza 6.5.2.2)			
M_3 ⁽¹⁾ , $N_2 > 8$ t kif ukoll N_3	Mhux aktar tard minn 1,4 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	Mhux aktar tard minn 0,8 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	Mhux anqas minn 20 km/h	Mhux aktar tard minn 1,4 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	Mhux aktar tard minn 0,8 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	Ebda impatt	12 ± 2 km/h	1
$N_2 \leq 8$ t ⁽²⁾ ⁽⁴⁾ u M_2 ⁽²⁾ ⁽⁴⁾	Mhux aktar tard minn 0,8 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	Qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza ⁽³⁾	Mhux inqas minn 10 km/h	Mhux aktar tard minn 0,8 s. qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza	qabel il-bidu tal-faži tal-ibbrejkjar ta' emerġenza ⁽³⁾	Ebda impatt	67 ± 2 km/h ⁽⁵⁾	2

⁽¹⁾ Vetturi tal-kategorija M_3 , b'sistema ta' bbrejkjar idrawlika huma suġġetti għar-reqwiziti tar-ringiela 2.

⁽²⁾ Vetturi b'sistemi ta' bbrejkjar pnevmatiku huma suġġetti għar-reqwiziti tar-ringiela 1.

⁽³⁾ Il-valuri għandhom jiġu speċifikati mill-manifattur tal-vettura fil-hin tal-approvazzjoni tat-tip (l-Anness 1, paragrafu 15).

⁽⁴⁾ Il-manifatturi ta' vetturi koperti mir-ringiela 2 jistgħu jagħzlu li jiksbu Approvazzjoni tat-Tip tal-vetturi għall-valuri speċifikati fir-ringiela 1; f'dan il-każ il-konformità għandha tintwera bil-valuri kollha li jin-sabu fir-ringiela 1.

⁽⁵⁾ Il-valuri għall-velocità tal-mira fiċ-ċellula H2 għandhom jiġu reveduti qabel l-1 ta' Novembru 2021.

ANNEX 4

REKWIŻITI SPEĊJALI LI GĦANDHOM IKUNU APPLIKATI GĦALL-ASPETTI TA' SIKUREZZA TA' SISTEMI KUMPLESSI TA' KONTROLL ELETTRONIKU TAL-VETTURA

1. GENERALI

Dan l-Anness jiddefinixxi r-rekwiżiti speċjali għad-dokumentazzjoni, għall-istrategġija tal-ħsar u għall-verifika fir-rigward tal-aspetti tas-sikurezza ta' Sistemi Kumpleksi ta' Kontroll Elettroniku tal-Vetturi (definizzjoni 2.3. ta' hawn taht) safejn huwa kkonċernat dan ir-Regolament.

Dan l-Anness jista' jissejjaħ ukoll, minn paragrafi speċjali f'dan ir-Regolament, għal funzjonijiet relatati mas-sikurezza li huma kkontrollati minn sistema(i) elettronika(ċi).

Dan l-Anness ma jispeċifikax il-kriterji tal-prestazzjoni għas-'Sistema' iżda jkopri l-metodoloġija applikata għall-proċess tad-disinn u għall-informazzjoni li trid tiġi żvelata lis-Servizz Tekniku, għal skopijiet tal-approvazzjoni tat-tip.

Din l-informazzjoni għandha turi li "Is-Sistema" tirrispetta, f'kondizzjonijiet normali u ta' ħsara, ir-rekwiżiti xierqa kollha tal-prestazzjoni li ġew speċifikati band'ohra f'dan ir-Regolament.

2. DEFINIZZJONIJIET

Għall-finijiet ta' dan l-Anness:

- 2.1. Il-"kuncett tas-sikurezza" huwa deskrizzjoni tal-miżuri ddisinjati fis-sistema, pereżempju fl-unitajiet elettronici, sabiex tiġi indirizzata l-integrità tas-sistema u b'hekk ikun żgurat thaddim sikur anki fil-każ ta' ħsara elettrika.

Il-possibbiltà li l-vettura taqa' għal hidma parzjali jew saħansitra għal sistema ta' appoġġ għall-funzjonijiet vitali tal-vettura tista' tkun parti mill-kuncett tas-sikurezza.

- 2.2. "Sistema ta' kontroll elettroniku" tfisser kombinazzjoni ta' unitajiet, iddisinjati biex jikkooperaw fil-produzzjoni tal-funzjoni ddiġarata tal-kontroll tal-vettura permezz ta' proċessar elettroniku tad-dejta.

Sistemi bħal dawn, ta' spiss ikkontrollati minn softwer, jinbnew minn komponenti funzjonali distinti bħal sensori, unitajiet ta' kontroll elettroniku u attwaturi u jkunu mqabbdin b'konnessjonijiet tat-trażmissjoni. Jistgħu jinkludu elementi mekkaniċi, elettropnevmatiċi jew elettroidrawliċi.

"Is-Sistema", kif qed tisseyjaħ hawnhekk hija dik, li għaliha qed tiġi mfittxija l-approvazzjoni tat-tip.

- 2.3. "Sistemi kumpleksi ta' kontroll elettroniku tal-vettura" huma dawk is-sistemi ta' kontroll elettroniku li huma soġġetti għal ġerarkija ta' kontroll fejn funzjoni kkontrollata tista' tinqabeż minn sistema/funzjoni ta' livell oghla ta' kontroll elettroniku.

Funzjoni li tinqabeż issir parti mis-sistema kumplessa.

- 2.4. Sistemi/funzjonijiet ta' "kontroll ta' livell oghla" huma dawk li jużaw dispożizzjonijiet addizzjonali ta' proċessar u/jew ta' perċezzjoni biex jimmodifikaw l-imġiba tal-vettura billi jikkmandaw varjazzjonijiet fil-funzjoni(jiet) normali tas-sistema ta' kontroll ta' vettura.

Dan jippermetti li s-sistemi kumpleksi awtomatikament ibiddlu l-għanijiet tagħhom bi prijorità li tiddependi fuq iċ-ċirkostanzi pperċeputi.

- 2.5. L-"unitajiet" huma l-iżghar diviżjonijiet tal-komponenti ta' sistema li sejrjn jitqiesu f'dan l-Anness, minhabba li dawn il-kombinazzjonijiet ta' komponenti sejrjn jiġu ttrattati bħala entitajiet waħdanin għal skopijiet ta' identifikazzjoni, analiżi jew sostituzzjoni.

- 2.6. Il-"konnessjonijiet tat-trażmissjoni" huma l-mezzi li jintużaw biex jiġu interkonnessi l-unitajiet imqassma sabiex jitwasslu sinjali, dejta operattiva jew provvista tal-enerġija.

Ġeneralment, dan it-tagħmir ikun tal-elettriku iżda, f'xi parti minnu, jista' jkun mekkaniku, pnevmatiku, idrawliku jew ottiku.

- 2.7. “Firxa ta’ kontroll” tirreferi għall-varjabbli tal-output u tiddefinixxi l-firxa li fuqha s-sistema x’aktarx li teżerċita kontroll.
- 2.8. Il-“konfin ta’ hidma funzjonali” tiddefinixxi l-konfini tal-limiti fiżiċi esterni li fihom is-sistema tista’ żżomm kontroll.

3. DOKUMENTAZZJONI

3.1. Rekwiziti

Il-manifattur għandu jipprovdi pakkett ta’ dokumentazzjoni li jagħti aċċess għad-disinn bażiku ta’ “Is-Sistema” u l-mezzi li bihom hija konnessa ma’ sistemi oħrajn tal-vettura jew li permezz tagħhom tikkontrolla direttament lill-varjabbli tal-output.

Għandhom jiġu spjegati l-funzjoni(jiet) ta’ “Is-Sistema” u l-kuncett tas-sikurezza, kif ġew stabbiliti mill-manifattur.

Id-dokumentazzjoni għandha tkun qasira, iżda għandha tipprovdi evidenza li d-disinn u l-iżvilupp kellhom il-benefiċċju ta’ kompetenza mill-oqsma kollha tas-sistema li huma involuti.

Għal spezzjonijiet tekniċi perjodiċi, id-dokumentazzjoni għandha tiddekrivi kif l-istatus operattiv kurrenti ta’ “Is-Sistema” jista’ jiġi kkontrollat.

3.1.1. Id-dokumentazzjoni għandha tkun disponibbli f’2 partijiet:

- (a) Il-pakkett tad-dokumentazzjoni formali għall-approvazzjoni, li fih il-materjal elenkat fil-paragrafu 3 ta’ dan l-anness (hlief dak tal-paragrafu 3.4.4 ta’ hawn taħt) li għandu jiġi pprovdut lis-Servizz Tekniku fl-istess waqt tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni għall-approvazzjoni tat-tip. Dan se jitqies bhala r-referenza bażika għall-proċess ta’ verifika stabbilit fil-paragrafu 4 ta’ dan l-Annex.
- (b) Materjal addizzjonali u dejta ta’ analiżi tal-paragrafu 3.4.4 ta’ hawn taħt li għandhom jinżammu mill-manifattur, iżda għandhom ikunu disponibbli għal spezzjoni fi żmien l-approvazzjoni tat-tip.

3.2. Deskrizzjoni tal-funzjonijiet ta’ “Is-Sistema”

Għandha tiġi pprovduta deskrizzjoni li tagħti spjegazzjoni sempliċi tal-funzjonijiet kollha ta’ kontroll ta’ “Is-Sistema” u tal-metodi li ntużaw sabiex jintlaħqu l-għanijiet, inkluża dikjarazzjoni tal-mekkaniżmu(i) li permezz tiegħu(tagħhom) jiġi eżerċitat il-kontroll.

- 3.2.1. Għandha tkun ipprovduta lista tal-varjabbli tal-input u dawk ipperċepiti kollha u għandha tiġi ddefinita l-firxa ta’ hidma tagħhom.
- 3.2.2. Għandha tkun ipprovduta lista tal-varjabbli tal-output kollha li jiġu kkontrollati minn “Is-Sistema” u, f’kull każ, għandha tingħata indikazzjoni ta’ jekk il-kontroll huwiex dirett jew permezz ta’ sistema oħra tal-vettura. Għandha tiġi definita l-firxa ta’ kontroll (ara l-paragrafu 2.7 ta’ dan l-anness) eżerċitata fuq kull varjabbli bħal dawn.
- 3.2.3. Fejn ikun xieraq, għall-prestazzjoni tas-sistema, għandhom jiġu ddikjarati l-limiti li jiddefinixxu l-konfini tal-operazzjoni funzjonali (ara l-paragrafu 2.8 ta’ dan l-anness).

3.3. L-arranġament u l-iskematika tas-sistema

3.3.1. Inventarju tal-komponenti

Għandha tkun ipprovduta lista li tiġbor flimkien l-unitajiet kollha ta’ “Is-Sistema” u li ssemmi s-sistemi l-oħra tal-vettura li huma meħtieġa sabiex tintlaħaq il-funzjoni ta’ kontroll in kwistjoni.

Għandha tkun ipprovduta dijagramma skematika ġenerali li turi dawn l-unitajiet f’kombinazzjoni fejn kemm id-distribuzzjoni tat-tagħmir kif ukoll l-interkonnessjonijiet għandhom jiġu ċċarati.

3.3.2. Il-funzjonijiet tal-unitajiet

Il-funzjoni ta’ kull unità tas-“Sistema” għandha tkun deskritta fil-qosor u għandhom jintwerew is-sinjali li jikkonnettjawha ma’ Unitajiet oħrajn jew ma’ sistemi oħrajn tal-vettura. Dan jista’ jkun ipprovdut permezz ta’ dijagramma blokka dettaljata jew dijagramma skematika oħra, jew b’deskrizzjoni meġġuna minn dijagramma bħal din.

3.3.3. L-interkonnessjonijiet

L-interkonnessjonijiet fis-“Sistema” għandhom jintwerew permezz ta’ dijagramma taċ-ċirkwiti għall-konnessjonijiet tat-trażmissjoni tal-elettriku, permezz ta’ dijagramma tal-optical-fibre għal konnessjonijiet ottiċi, permezz ta’ dijagramma tal-pajpijiet għal apparat tat-trażmissjoni pneumatica jew idrawlika u permezz ta’ arranġament dijagrammatiku ssimplifikat għall-konnessjonijiet mekkanici.

3.3.4. Il-fluss tas-sinjali u l-prijoritajiet

Ghandu jkun hemm korrispondenza ċara bejn dawn il-konnessjonijiet tat-trażmissjoni u s-sinjali ttrasportati bejn l-unitajiet.

Il-prijoritajiet tas-sinjali fuq mogħdijiet multiplexed tad-dejta għandhom jiġu ddikjarati kulfejn il-prijorità tista' tkun kwistjoni li taffettwa l-prestazzjoni jew is-sikurezza safejn ikun ikkonċernat dan ir-Regolament.

3.3.5. L-identifikazzjoni tal-unitajiet

Kull unità għandha tkun identifikabbli b'mod ċar u b'mod mhux ambigwu (eż. bi mmarrar għall-hardwer u bi mmarrar jew b'output tas-softwer għall-kontenut tas-softwer) biex tkun ipprovduta assoċjazzjoni korrispondenti tal-hardwer u tad-dokumentazzjoni.

Fejn il-funzjonijiet jiġu kkombinati f'unità waħda jew tabilhaqq f'kompjuter wiehed, iżda jintwerew fi blokki multipli fid-dijagramma blokka għal skopijiet ta' ċarezza u ta' facilità ta' spjegazzjoni, għandu jintuża biss immarrar wiehed għall-identifikazzjoni tal-hardwer.

Bl-użu ta' din l-identifikazzjoni, il-manifattur għandu jafferma li t-tagħmir ipprovdut huwa konformi mad-dokument korrispondenti.

3.3.5.1. L-identifikazzjoni tiddefinixxi l-verzjoni tal-hardwer u tas-softwer u, fejn tal-aħħar jinbidel b'tali mod li jbidel il-funzjoni tal-unità safejn huwa kkonċernat dan ir-Regolament, din l-identifikazzjoni għandha titbiddel ukoll.

3.4. Il-kunċett tas-sikurezza tal-manifattur

3.4.1. Il-manifattur għandu jipprovi dikjarazzjoni li tafferma li l-istrategija magħżula biex jintlaħqu l-għanijiet ta' "Is-Sistema", f'kundizzjonijiet mhux ta' hsara, mhux se tippregudika l-hidma sikura tas-sistema li huma soġġetti għall-preskrizzjonijiet ta' dan ir-Regolament.

3.4.2. Fir-rigward tas-softwer użat fi "Is-Sistema", għandha tiġi spjegata l-arkittettura ġenerali u għandhom jiġu identifikati l-metodi u l-ghodod tad-disinn li ntużaw. Il-manifattur għandu jkun ippreparat, jekk ikun meħtieġ, li juri parti mill-evidenza tal-mezzi li bihom iddetermina r-realizzazzjoni tal-loġika tas-sistema, matul il-proċess tad-disinn u tal-iżvilupp.

3.4.3. Il-manifattur għandu jipprovi lill-awtoritajiet tekniċi bi spjegazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-disinn mibnija fis-"Sistema" sabiex tiġi ġġenerata hidma sikura f'kundizzjonijiet ta' hsara. Dispożizzjonijiet possibbli tad-disinn għal hsara fi "Is-Sistema" pereżempju huma:

(a) Il-vettura taqleb għal hidma fejn tintuża sistema parzjali.

(b) Bidla għal sistema separata ta' appoġġ.

(c) It-tnehhija tal-funzjoni ta' livell għoli.

Fil-każ ta' hsara, is-sewwieq għandu jiġi mwissi, pereżempju b'sinjal ta' twissija jew b'wirja ta' messaġġ. Meta s-sistema ma tkunx diżattivata mis-sewwieq, eż. billi jdawwar l-iswiċċ tal-ignixin (hidma) għal "mitfi", jew billi tin-tefa dik il-funzjoni partikolari jekk ikun ipprovdut swiċċ speċjali għal dak l-iskop, it-twissija għandha tkun preżenti sakemm tippersisti l-kundizzjoni ta' hsara.

3.4.3.1. Jekk, f'ċerti kundizzjonijiet ta' hsara, il-provvista magħżula tagħzel modalità ta' prestazzjoni parzjali, allura dawn il-kundizzjonijiet għandhom jiġu ddikjarati u l-limiti tal-effikaċja li jirriżultaw għandhom jiġu definiti.

3.4.3.2. Jekk il-provvista magħżula tagħzel mezz sekondarju (ta' appoġġ) biex twettaq l-għan tas-sistema ta' kontroll tal-vettura, il-prinċipji tal-mekkanizmu tal-bidla, il-loġika u l-livell tat-tagħmir addizzjonali li jahdem f'każ ta' hsara u kwalunkwe karatteristika ta' kontroll interna ta' appoġġ għandhom jiġu spjegati u l-limiti tal-effikaċja ta' appoġġ li jirriżultaw għandhom jiġu ddefiniti.

3.4.3.3. Jekk il-provvista magħżula tagħzel it-tnehhija tal-funzjoni ta' livell oghla, is-sinjali ta' kontroll tal-output korrispondenti assoċjati ma' din il-funzjoni għandhom jiġu inibiti, u b'tali mod li jiġi limitat l-ixkiel ta' tranżizzjoni.

3.4.4. Id-dokumentazzjoni għandha tkun appoġġjata minn analiżi li turi, f'termini ġenerali, kif se ġġib ruhha s-sistema meta ssehh kwalunkwe waħda mill-hsarat speċifikati li se jkollha effett fuq il-prestazzjoni jew fuq is-sikurezza tal-kontroll tal-vettura.

Dan jista' jkun ibbażat fuq Analiżi tal-Modalità u tal-Effett tal-Hsara (FMEA — Failure Mode and Effect Analysis), Analiżi tal-Orġini tal-Hsara (FTA — Fault Tree Analysis) jew kwalunkwe proċess simili adattat għal konsiderazzjonijiet tas-sikurezza tas-sistema.

Il-metodu(i) analitiku(ċi) magħżul(a) għandu(hom) jiġi(u) stabbilit(i) u miżmum(a) mill-Manifattur u għandu (hom) ikun(u) disponibbli għal spezzjoni mis-servizz tekniku fiż-żmien tal-approvazzjoni tat-tip.

3.4.4.1. Din id-dokumentazzjoni għandha telenka l-parametri li qegħdin jiġu mmonitorjati u għandha tistabbilixxi, għal kull kundizzjoni ta' hsara tat-tip iddefinit fil-paragrafu 3.4.4 ta' hawn fuq, is-sinjal ta' twissija li għandu jinghata lis-sewwieq u/jew lill-persunal tas-servis/tal-ispezzjoni teknika.

4. VERIFIKA U TEST

4.1. Il-hidma funzjonali tas-"Sistema", kif ġie stabbilit fid-dokumenti meħtieġa fil-paragrafu 3. ta' hawn fuq, għandha tiġi ttestjata kif ġej:

4.1.1. Il-verifika tal-funzjoni ta' "Is-Sistema"

Bħala l-mezz biex ikunu stabbiliti l-livelli operattivi normali, il-verifika tal-prestazzjoni tas-sistema tal-vettura f'kundizzjonijiet mhux ta' hsara għandha titwettaq skont l-ispeċifikazzjoni tal-livell ta' referenza bażiku tal-manifattur sakemm dan ma jkunx soġġett għal test ta' prestazzjoni speċifikat bħala parti mill-proċedura tal-approvazzjoni ta' dan ir-Regolament jew ta' Regolament ieħor.

4.1.2. Il-verifika tal-kunċett tas-sikurezza tal-paragrafu 3.4 ta' hawn fuq

Ir-reazzjoni tas-"Sistema", fid-diskrezzjoni tal-Awtorità tal-Approvazzjoni tat-Tip, għandha tiġi kkontrollata taħt kundizzjoni ta' hsara fi kwalunkwe unità individwali bl-applikazzjoni ta' sinjali ta' output li jikkorrispondu għal unitajiet elettrici jew għal elementi mekkaniċi sabiex jiġu simulati l-effetti ta' hssarat interni fl-unità.

Ir-riżultati tal-verifika għandhom jikkorrispondu mas-sommarju ddokumentat tal-analizi tal-hssarat, sa livell ta' effett globali b'mod li jiġi kkonfermat li l-kunċett u l-eżekuzzjoni tas-sikurezza jkunu adegwati.
